

ոմանց կը համարուին խպտերենէ փոխառեալ, վերջինը (յ)՝ եթովպացերենէ: Քիչ մը վարը պիտի տեսնենք որ այս համեմատութիւնները յաջող չեն եւ հետեւեալը խպտի եւ եթովպացերէն գործ չունին մեղէ հետ: Այսպէս կը մտածէ նաեւ Մարքուարզ, որ (ՀԱ 1912, 662) կը յայտնէ թէ Ս. Մերոբի ժամանակ Եգիպտոսի եւ պարսկական Միջագետքի միջեւ յարաբերութիւն չկայ:

(Հարտ-Կիւն)

Հ. ԱՍՏՈՒՅՍ

ԲՐՈՒՆՆԵՆՆԵՐ ԵՐ ՔԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ըմբռամարտ:

68. Չիք որ մերկանոցն եւ աւճանիցի եթէ հանգիստ խորիցէ, քանից յըմբռամարտ է իտիւն մերկանին եւ աւճանին, ապա է մրցել եւ յորդեմ մտաշին, Ոսկ. Պաւլ. Ա, էջ 249. «բառի մը առաջին նշանազրին նախընթաց բառին ծայրը չկրկնուելէն, ծայրած սխալագրութիւն (Կորաւ, Բառաքնութիւն, էջ 27) համարելով խնդրական բառը՝ կը ցանկամ ընթեանուլ «յըմբռամարտի իտիւն», այսու թէ սահուն ընթացք մը կ'առնու. սովորական հասուածք եւ թէ մտնական մը կը մերկենայ գառական հայերէնի պահանջած ուղւոյն, որ կը սիրէ կիրարկել առաւելապէս «բանամարտի իտիւն, Եւսեբ. Քրոն. Ա. էջ 287, 299, «բանամարտի դեւ, Ոսկ. Ես. էջ 120 «կառամարտի կրկնութիւն, Սեբեբ. էջ 190, կոճամարտի աւրենք, Եւսեբ. Քրոն. Ա, էջ 285, «կառամարտի գառաքնութիւն, Սեբեբ. էջ 190, «նաւամարտի իտիւն, Եւսեբ. անդ, էջ 210, «նաւամարտի պատերազմ», անդ, էջ 248, «նաւամարտի սորմից նաւացն», անդ, էջ 95 «սորմից նաւամարտի նաւացն», անդ, էջ 53 եւ այլն: Միեւնոյն կողմապարէ ելած երկու վերջակի միայն յառաջ կը բերեմ հոս. «Վասն լուսեւ իստ, Ոսկ. Պաւլ. Ա, 53 ուղղէ «չունեւել (սա չունեւելոյ) սիստ», «Այս բարբառս այն բարբառոյ ընկեր է», Սեբեբ. էջ 13 որ պիտի ըլլայ «այնք բարբառոյն, հմտեմ անդ, էջ 25 «Այս բարբառս այնք բարբառոյ ընկեր է», ինչպէս յայտնի է ք եւ ք նշանազրբառ նմանութիւնը բազմութիւ կարեւոր շփոթութիւններու պատճառեղած է, ինչպէս է միայն Բաբելոս, Կորբէն, էջ 18 (==) Եւ «Ղըբըբըբ», խորբէն. Պատ.

(այ. Վենետ. 1827) էջ 239 (= Եւսեբ, «Ղըբըբըբ», Լաբ. էջ 51:

Թաւազարծ:

69. «Աղէ սաս, եթէ գերանկն եւ Ռաւտորձն զենէ ինչ՝ որ շիցէ պատշաճ նոցա արուեստին ստանայցն կամ գործի ինչ կամ աւրինակ», Ոսկ. Պաւլ. Ա, էջ 848. յոյն բնագրին տուած ՏՄՄՏՏՈՅ (բառական) կաշեհատ) բառով անհնար է լուսարանի վկայարարութեաննորագիրը, նուազ միջին չէ միւս կողմանէ երկու օրինակներու ընծայած «Ռոփորթ», տարբերակը (Ա, էջ 788). եթէ բառս ընթեանուց «Ռաւտորձ», «գլխու ծածկոց շինող, խոյրարար, այն ժամանակ կը կարենք թէ պատշաճապէս կը գաշտակցի նախընթաց «բեռն», ի հետ, որ, կը շեշտենք, չկայ յունարէն նախաբանգրին մէջ. որչափ ալ «Ռաւ» արմատը գոյութիւն չունենայ գառական մտանշագրութեան մէջ — Ռաւթա կը յիշէ Ռաւ սաղաւարտ է թիթիզանէ կամ է կաճէ արարեալ, որով զլուս զինուորին թաղը, այսինքն ծածկի, galea 2Ես. 6, էջ 392 — այսու հանգիստ բառուս ածանցներ գիտէ կերանկ կամ գործածել Ոսկերբանի միեւնոյն թարգմանիչը, այսպէս օրինակ, Ա, էջ 894 կը գրէ. 2տնիշուս... գինգոյ յականից, մի ծամակառ ի ծամս եւ տեւակապս եւ Ռաւտորձ (երկու օր. Ռաւտորձ ?) է զլուս, մի ապարանջանս ի ձեռս, եւ այլն, ուր, ինչպէս խօսքին ընթացքը կը ցույցնէ, գլխու ծածկոցի մասին է խոյրբը, գոճախառար կը բռն այստեղ յոյն բնագիրը. աւելի պայծառ է սակայն հետեւեալ հասուածքը. զք ընդարանկորէն յառաջ կը բերենք գործածուած «Ռաւթա», բառը աւելի գիւրբանկելի գործելու համար. «Իսկ այժմ յայնպիսի յառուցութիւն եկին ոմանք, զի եւ զլուսն եւ մերկանսն (ἀποκαλύπτει τὴν κεφαλήν) եւ զծամաց քարնի զմտիշուս... կին մարգ հուրնեալ ծանակեալ կայ առաջի, եւ գու չկորանայցնն զի այնպէս հեմարանկ տեսնիցես զնա... եթէ Ռաւթա տեսնիցես զմտիշուս, քեզ թշնամանս համարիս կըրն, իսկ յորժամ քեզէն մերկանսս, զայն չհամարին ինչ փոս», անդ, էջ 835, յունականն ունի տիլ քεφαλήν ἐκείνη, հայերէն ինքրական բառը հետեւեալը պիտի նշանակէ «առանց գլխու ծածկոցի»,

Թաւազարծ:

70. «Լոծն զկապք է պարանոցն քուսիկ... իբրեւ զին մի այրի՝ որ ընդ մեկիս Ռաւթաի իցէ», Ոսկ. Ես. էջ 386. զուր է քեթականական սեւեւ աղբու ինքզեւ հասուածիս մէջ. «Ռաւթա»,

ուղղագրութիւնը կը սաստիկացնէ միւս կողմանէ լուծման դժուարութիւնը. բայց նոյն մասեանագրութեան մէջ պլուր գործածուած հարգապէս «Բա-
 իտա-Բա», ընթերցուածը՝ «Ջի ձեռք ձեռ Բա-
 իտա-Բա» են յարեան», էջ 443, կու սայ մեղի
 հաստատուն կուսան՝ խնդրյ առարկայ հասուածն
 ապահովութեամբ ընթեռնելու «որ ընդ մեխիբ
 Բա-Բա-Բա» էջէ, իբրեւ նոյնանշան «ընդ մեխիբ
 Բա-Բա-Բա» ստութեան, Եջ ԵԿ. ԵԻ, 30 (χαϊ σπο-
 δδον στρωσονται), Ա գ ա թ. 125: Ե ս ա յ Ե ա յ
 մեկնութեան հրատարակիչը «Բա-Բա-Բա» հա-
 զուագիտ հնադոյն ձեռք շքած է սուրբական
 «Բա-Բա-Բա» ի շեմ գիտեք ինչն: Կրկնութիւն-
 ներու մասին համեմատելու է Ա ճ ա ու Ե ա ն, Հանդ.
 Ան. 1899, էջ 202—207 եւ 232—236:

Լուսարան:

71. «Արք աւագանս մկրտութեան կնքոյ
 տարչ. եւ կան հաստատեալ աւագանքն արծաթիք
 ի տան (այ. ի սուն) լուսարանն մինչեւ ցայսօր
 ժամանակն», Բ ու Ղ. էջ 106. «Հայկական Բա-
 ղեք ստեղծեալ չէ՞ եւ ուղղիչն. «Ի սուն լու-
 սարանն» (այսինքն է՝ մկրտութիւն = մկրտուելու սե-
 նեկին մէջ) եւ կամ՝ լուսարան, (այն է՝ ծողոկուն,
 եկեղեցի), Սրբագրութիւններ փորձելու տարապայ-
 ման եռանդին միայն պէտք է վերագրել թերեւս
 Մ Ե ն ա յ Ե ի ն այս շատ ձեւող առաջարկը (սես
 Ն ա հ ա պ Ե ա Ե ա ն, Ուղղագրութիւնը, էջ 402).
 Ինչու կարօտ չէ ուղղագրուելու Բ ու Ղ ա ն դ ա յ
 «լուսարան» հին քրիստոնէական եկեղեցոյ նուի-
 րական փառատիրոջը, որուն բազմապիսի երանգ-
 ներով լի է նաեւ հոյ մասեանագրութիւնը, ահա
 քանի մը օրինակ. «Երբ. յեա մկրտութեանն, յեա
 շարձ զգեւելոյ, Ոսկ. Ե ա., էջ 219. «Ձույն աւա-
 զանին, Ա գ ա թ. էջ 472. «Ա լուսարան եւ
 երախոս, Ոսկ. Պշ. Բ. 509, «Թորժամ լուսարան-
 շեալ մկրտութեանն նորոգեցին», Ոսկ. Ե ա. էջ
 271. «Քանչէ եւ որ լուսարանն իսկ իցէ, կրկին
 է՝ ի մարմնոյ եւ ի հոգւոյ, Ս ե բ Ե Բ. էջ 53 (Հա-
 տարն. ընթերց. Ա. էջ 266), «Թորժամ լուսարան-
 շեալ յաւագանն», Ոսկ. Մ ա թ. Բ. էջ 632, «լու-
 սարանքս զեզ մկրտութեամբ, Ա գ ա թ. 413.
 «Եթէ ի մկրտութեանն լուսարանն, եւ եթէ
 յանձառ խորհուրդսն չէ իշխանութիւն հրեշտակի
 լուսարանի եւ օրքի... զեթէ ի լուսարանն ինչն
 մկրտութեանն, սակն, անարարութիւնն զայցէ, Ս
 ե բ Ե Բ. էջ 45 «Ոչ մկրտութեան աստուածա-
 գրոյնն լուսարանն», Ա գ ա թ. 204, տեա.
 նաեւ «լուսարան մկրտութիւն», Ա գ ա թ. էջ 204

եւ այլն: Հարկ կայ մշտելու Մ ա ո ի կարծիքը, թէ
 Ս. Գրիգորի «Լուսարանն» մակդիր անկաակած
 առնչութիւն ունի Ս. Գրիգորի քարոզական եւ
 հեթանոսներին մկրտելու գործունէութեան հետ,
 (Մկրտութիւն Հայոց եւ Արագ, Արխագոյց եւ Արա-
 նայ ի օրոյն Գրիգորի, Թարգմանեաց ի Հայ Յու-
 սիկ Աբեպիսկոպոս, Վարդաշապատ 1911, էջ 89):

Ծմբարարք:

72. «Եւ ծմբարարն համբերեցին (այ.
 համբարեցին) զեխառտին, Ջ Է օ ն, էջ 341,
 չկայ բառ ոչ ՀԲ եւ ոչ Մ ա գ Ե Բ եւ ն, նոր Բար-
 բառն, սարին ունի՝ «բարձրք զլուս», սոյն
 Աստ (Pat. syr. I, էջ 613). Եթէ բառիս առաջին
 վանկը համեմատութեան զննքը գասական «ծմբ»,
 բեւան տակ կըլի, բառնայ զծմբութիւն բային
 հետ («Հեծեա, հառաչեա, ծմբոց, սգացիր», Ոսկ.
 Պ ա ղ. Ա, էջ 380), այն առեն կրնանք իսկոյն հա-
 սու ըլլալ Ջ Է օ ն ի Թարգմանչին ծածօթ ճարտա-
 րութեան, որ «լուծ» գաղափարն մէջ կը նկատէ
 առաւելագետ «բեւն, ծանրութիւն» եւ կը կերտէ
 գեղեցիկ բառ մը՝ «ծմբար», առանց արհամար-
 հելու «լծմբար», հոմանիշն ալ, որուն միակ գոյու-
 թիւնը կը պարտիք նոյնպէս Ջ Է օ ն ի համբարար
 Թարգմանչին. «Դուք էք լծմբար», լուսնիտը,
 կայեալք է ժողովողեանն», էջ 373, սարին նոյն
 յա Աստ Ա լ ը Ա լ ibid, էջ 681:

Կամակարութիւն:

73. «Ջգեղեցիութիւն ցածութեանն եւ
 զազղուութիւն զեխութեանն, զվատարութիւն
 ամբարշտութեանն, զխախտութիւն շարութեանն,
 Ս ե բ Ե Բ. էջ 8, ինչպէս այստեղ հարազատ «Կա-
 խախտութիւնը սխալմամբ կարգացուած եղած է «Կա-
 խախտութիւն», զոր Ա Է գ Ե Բ ե ա ն pertinaciam
 malitiae Թարգմանելով հանդերձ զարմանալի կեր-
 պով չէ ուղղած (հարմ. հայ-լատ. էջ 17), նոյն-
 պէս Արման ընծայութեան նախկին ուղղ. «Կա-
 խախտութիւնը եղծուած է «Չար եւ խախտու-
 թիւն, մասանդ թէ ինչն ապամե եւս մեղանչելն»,
 էջ 9 (տեա ՀԲ. Ա, էջ 1040). յոյն ունի ἀντεξού-
 σιον = ինքնիշխանական:

կայ:

74. «Եւ իբրեւ սիրելիքն իբրեանց ի ձեռս
 իբրեանց թառամալ համարենն՝ ոչ անխայէին
 բառնայ զիս կնից իբրեանց, Ե ս Ե ա. Ե Կ. Պ ա մ.
 էջ 157. ՀԲ կը մեկնէ «պարսնք զհասարակութիւն
 հացի» (Ա. էջ 1043), իսկ M o r x սարի բնագրին

առեթ իւնն աշքի առջեւ ունենայէն ետքը Եփրեմի գործոց մէջ առկա կիրարկուած ինքնակերպ նշանա- կութիւնը ինքնին իսկ կը լուսարանուի բնականա- բար: "Կնճնու, առե, ամենայն ժարկան ի ինամն շարին Հաստատեալ է... այսինքն խորհուրդք նորա", Ա. էջ 42, "Գիտէր զինչն զանուրթեան նոցա", էջ 140, "զինչն ձեռ արարէք նշան Հաշ- տութեան", էջ 207, "Չի առացիբ եթէ Բնճնու ժարդոյ շար է Հանապազոր", Բ, էջ 255, "Շնորհք պիտոյ են շար Բնճնու մերոյ", Գ, էջ 29, "Չտէրն զոր առացի, ոչ այն որ շրթանց է, այլ ի սուրբ սրտէ յայնցանէ" որ ի Բնճնու անդէն (անդ են?) ի մտաց բարեաց որ իւրք չեցին պղծեալ", էջ 235. այլ է "Լայծ զինչն անիրաւութեան", Եւ. ԾԸԸ, 6 (= σύνδεσμον ἀδικίας) "Եթէ մերժեացես քու ի քէն զինչն", անդ, 9 "Գտաւ Բնճնու յարդ յայ- գոսիկն", Եփրեմ. ԺԱ, 9 (= σύνδεσμος), "Ի Բնճնու անիրաւութեան տեսանեմ զքեզ", Գործք, Ա, 23:

կոծաւորք:

78. "Շրջեցաւ առանն ի սուգ եւ ի սրամու- թիւն ամենայն ժողովրդեանն եւ եղև լուրք եւ ինձուգ յամենայն առանն", Եւ. Ե. Բ. ԵԳ. ԳՄԸ. էջ 118, յաբ է ան յունարէն բնագիրը կը թարգ- մանէ "լաւին եւ կոծ", այսպէս բոլորն է նաեւ ասորին եւ մէկ բառով թարգմանած Լ) = plo- ratus (The ecl. hist. of Eusebius, էջ 95), չնք կարծեր որ Հայ թարգմանիչը ասորի բառը առած բլլալ lugens, lamatans իմաստով եւ Հայե- ընին վերածած "Ինձուգ", Հճմուէ էջ 159. "յայտ ամենայն անհարին նեղութիւնս" ուր է Ե- ԼԵԻԻ ոչ գոյնն (= Լ) Լ), այս պատճառաւ պիտի բռնէք թէ ձեռագրական վրիպակ մըն է այս տեղ "Կ- ձուգ" եւ զոր պիտի ցանկացը ընթեռնուի "լա- յեր եւ ինձուգ": Եթէ ուղիղ է մեր այս առա- ջուրիչը, այն առան լուռն է զասական ձեռն լքով կ'ունենանք միեւնոյն կաղապարի մէջ. ձուլուած ինձուգ թանկագինն ձեւ մըն ալ. Հճմուէ "Կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ Լուռն է (χλαυθμῶνες), Դատ. Բ, 5, Եկեղեցի մուտ ի Լուռնն" (πλησίον τοῦ χλαυθμῶνος), Բ. Թագ. Ե. 23 եւ այլն:

Համանշամ:

79. "Չգունակ (գունակ) թանն եւ զար- գանակ(ո), զազգի ազգի Համանանն ընդ միմանն խաւճեալը, զբալար եւ զյոր խորտայնն համակման եւ զարեւն որ վանն անոր ամենայնի կարգեալ իցեն", Ոսկ. ՄԹԹ. Գ, էջ 69. Հրատարակիչը յիշեալով անտարակոյս թէ, անդ, էջ 427 "ազգի

ազգի Եւրանգմանն ի քիման ծնունդանիցեն" Հաստա- Ենն նորագիրը "համարանն, ուղղած է, բառս կը սրբագրէ նոյնպէս "համարան", եւ զոր կ'ընդգրկէ նաեւ Հ ա ճ ու Ն ի, Ճ ա Ջ ք եւ ինճոյք, էջ 185. մեզի բնականին չէ թուիք այս սրբագրութիւնը, որ չէ համանայնի յարդող "զարեւն, բառին Հեա, պէտք է ընթեռնուլ մեր կարծեօք "զբալար եւ զյոր խորտայնն հակմանս եւ զարեւն", յոյնն ունի τὰ ἕγρᾱ, τὰ ἔγρᾱ ἐδέσματα, τοὺς περὶ τούτων κεϊμένους νόμοις.

հանդարտեմ:

80. Մատենադարանի Բ. 456ին մէջ ամփո- փուած են կազմի համար գործածուած մագաղա- թեայ Հաստատութեան, զորոք 8 առ են Լանա- ցած է այլեւայլ խմբերու բաժնել (Յուցակ, էջ 328). շորորդ խմբի երկորդ մասը կը բովանդակէ Ս Ե Բ Ե Ի Կ Ե Ն Ե Լ յարշարանս, ճառէն Հաստուած մը (էջ 216, տող 21 մինչեւ վերջը), որ ունի կա- բեւոր ընթերցումներ, կը յիշենք միայն Հե- տեւեալը "Կարց հանդարտել զանարգանս, այլ էջ 217, մագաղաթը կը կարգոյ "Չկարց հանդարտել զանարգանսն; Թեեւ երկու ասորե- բութիւններն ալ աւհաստարակ ընտիր են ու գասական այսու հանդերձ նախնական հա- րողաւ ձեւն ըլլալ կը թուի ինճի "հանդարտել" հայցական ցանցաւ խնդրառութեամբ, Հճմուէ "Եւ շոյս եւ ոչ որ զլծագն իսկ ի զլուի ունիցի, կարե միշտ անճին հանդարտելն", Ոսկ. ՄԹԹ. Ա, էջ 383, "Այն դը ոչ էր ի մարդկանէ, որ կարող էր զնշուլ լուոյ ճառագայթիցն այնոցիկ կարել հանդարտելն, Ոսկ. Յովհ. էջ 85:

հարուիմ:

81. "Քանզի եւ առ մեզ բաժանեալ են գործք ինչ եւ ասացանձք, զի այլ այն է որ կազմէն, եւ այլ այն սրամ կազմէ, եւ եթէ հա- ռոնիցի եւ ասուպիցի, այլ է որ զինչանութիւն անիցի, Ոսկ. Պառչ. Ա. էջ 36, նորագրին ուղ- զելու է "Խարոնիցի", որուն "երթեանամ", ասուա- պիմ" եւ այլն նշանակութիւնը յայտնի է մեզի [տե՛ս Բ. 85], կը յուկուրէ այս տեղ ուրիշ եր- կու օրինակ ալ. "Քանզի Խարոնուլ երթեացեալ կոյ ի մարտին եւ վերաւորեալ", Ոսկ. Պառչ. Ա. 354, "Չտեսանիցէք զմարմինս ցտակոտացն զիարդ զեղինք եւ առջոյնք են եւ քան զամենայն ծաղիկ խամիւղք, եւ տակէլ Խարոնուլ անտեղք անդուրք, մաշեալք եւ ծնկեալք", անդ, էջ 830. այսպէս ("Խարոնուլ") ընթեռնուլու է արեօք Ե առ յ Ե ա յ Մ Ե կ'ունութեան "Այլ ետես ծիրեալ եւ ծնկեալ, 3*

երթացեալ, Ծարառու, էջ 205, Հասուածին, վերջին բառն ալ, որ, ինչպէս կը տեսնուի, չի գաշ- նակցիր առջնթերակաց երեք բառերուն հետ՝ Մասթ էի մեկնութեան թարգմանիչը Ոսկե- բրանին ծոսդարիա (= Թշուառութիւն, շուա- ութիւն), "զարութիւն" բառը Հայերէնի կը վերածէ "Իտրառու", Զայլոց վրէշու շահվա- ճառ համարի այնպիսին, եւ թեր բարութեանց զընկերին իտրառուն գործէ, Ա, էջ 77, իի եւ էի շփոթումը միակ չէ մասենագրութեանց մէջ, հա- մեմատական լեզուարարութիւնը պարագային մէջ ճոխագոյն հեղինակութիւն է ի մէջ այլոց որոշելու ուղիղը սխալէն, այսպէս սխալ են "Բու ե Բու", Ե փրեմ. Ա. էջ 3 հմտէր ԳԾԾ ԳԾԾ "հանուի", Ոսկ. Ե. էջ 419, առ. յալա, "հարմախ", Զ Գ Ե, էջ 370, որ յալա թարգմանութիւնն է Pat. syr. I, էջ 676) եւ այլն:

հարան:

82. "Պարծի սասանայ, հարան լինի, ու- բաի լինի", Ոսկ. Պատ. Բ. 526. Հի "վարք քո իբրև զհարան" (= ως ἀγέλαι) այծից, Երգ երգաց Դ, 1 հասուածին նորոգորից ինքրահան բառն աւեր առաջ ունենալով Ոսկերեանի "հարան լինի" կը մեկնարանէ "խայտալ իբրև զնոս այ- ծեաց" (Բ, էջ 144), թէ որպիսի սկսարի ու ան- հեղեղ է այս մեկնութիւնը, բացատրութեան կա- ռոյս չէ. մեր կարծեք պէտք է "հարան լինի"ը նոյնահայուն տառ. մը փոխելով գրել "յարան լինի", այն ամեն իսկոյն կը լուսարանուի բառիս յատուկ իմաստը, որ է "խայտալ, պանծիմ, պար- ծիմ" եւ այլն. "յարան" ըստ ինքեան ուրիշ ներ- կայացուցիչ շունի զասական մասենագրութեան մէջ, բայց "յարան" նոյնանշան ձեւը բաւական է ապացուցանելու անոր զոյնութեան իրաւունքը, հմտէր "Եթէ դք վասն բաթրոնի որ ի ասն իցէ... պայծառանալ համարիցի եւ ոչ վասն զի մարգն է՝ յարանալ", Ոսկ. Մասթ. Ա. էջ 61, "այլ ի ձի հե- ծեալ յարանայցէ, անք, Բ 433, "կարի իմն յա- րոցեալ էին մարգիկն յայնժամ ի Յովհաննէս", անք, Բ, էջ 560, "չէ պարտ ձիս զարգարել եւ Զորիս ի կառս լծել եւ յարանալ... ոչ կառաք ինչ յարոցեալ որպէս այլ թագաւորը", անք, Գ, էջ 53. "Թերեւս մարդկեղէն ինչ իրք լիկիցին՝ սնայարձութիւն կամ՝ յարանալ" (= οἶον ἢ κενό- δοξ(α)), Ոսկ. Պատ. Ա. էջ 653, "Ընդ նոցա զարգն իբրև ընդ անձանց ինչ պանծուանս յարա- նայ", անք, էջ 817, "Եւ պարծին իմն շարեալքն եւ յարանալ իմն", անք, էջ 829, "Անդ նաղիցին, անք յարանայցն", Ոսկ. Պատ. Բ, էջ 554 եւ այլն:

հոգի:

83. "Մարգարէ զարգարի, մարգարէ զար- գաւոր լինի, մարգարէ տապալի եւ հոգի խաղոյն", Եւսեբ. Եփ. Պատ. էջ 387. "որի բառն ասկ չի կը մեկնէ բառ. "փոխանակ գրեկայ վէք, որ- պէս քուեայ. կիտոս. քոսոս, cubus, tessera, անլէք, շէր (որպէս եւ տապալի)", Բ, էջ 503, նոյնպէս Զ-Լ-Լ-Ի-Լ, giuocare dadi, tirare de dadi եւ այլն (Բառագիրք Հայ.-իտալ. էջ 1177), Merx ընդ հակառակն կը տարակուսի բառիս ուղ- զութեան մասին գրելով անվարիս, corruptly հոգի spiritum" (The ecll. hist. of Eusebius, էջ 297). Ոսկերեանն ի Պարոտի թղթաց մեկ- նութեան թարգմանիչը երկու անգամ կը գոր- ծածէ "ոյ՛" բառ մը, որուն իմաստը չի կարծիր մեկնութեան. "Ընդ Դասակար ծառայուն կցեր եւ ի լեցո եւ ի յոյ՛ եւ ի տապալուան զեգերեր", (Եւս. պարզ τοῖς περι χυβείαν ἡσυχλημείους), ԼԲ, էջ 623, "Ասպարեմիք թագուցանեմք զիտա- րարիկն (?) կամ զգուռն կամ զլեզ կամ զյոյ՛", Բ, էջ 539, Եւսեբեայ Հասուածը մերկեցը- նելու համար ասորի (Ἰαδῶσσο Ἰαδῶσο) կամ յոյն (προφήτης τάβλαις και χύποις ποιῆσαι; Լ Ե մ- մէր, էջ 394) ընդգրկեցին, կարծիք է "հոգի" կամ "ոյ՛", անտարակոյս նշուած բառն ուղղա- գրելով կարգալ. "մարգարէ տապալի եւ ոյ՛ խա- ղոյն. բառ. իթէ ենթագրեմք մանաւանդ յառ- աին անվարը, շատ զերբու կրնար "ոյ՛" կամ "հոգի" ընթերցուիլ. Լեւտաբարբալան է միայն յի- շիլ թէ Հայ բաղմամբի զաւառարարաւաններու մէջ կը գործածուի "հոն" բառը "վէք" նշանակու- թեամբ (Ա մատուցի, Լայոց բառ ու բան, էջ 424) եւ թըք. "Ընդ կը նշանակէ "հոգի":

հրաման:

84. "Եւ մի մի յարգարաց անտի կացին յիւրաբանիւր ժամանակի ի հրամանի անդ ժողո- վըրգեանն... եւ արք յայմ ժամանակի՛ ո՛վ իցէ այր թրիչ ճարտար եւ իմաստուն՝ եթէ իցէ ի հը- մանի... իբրև արղեւոց ընդ աւերակս եղին մար- գարեք քո, Խորայլէլ, զի ոչ կացին ի հրամանի. Զ Գ Ե, էջ 339, Հասուածիս մէջ երեցոս գործա- ծուած "հրաման" բառը, զոր Ան տուն է ԼԼԻ բառա- կան իք թարգմանիւ in iussu illo populi... ut sit in iussu... quia non steterunt in iussu, պէտք է ուղղել "ի Իր-մի, ինչպէս ունի ասորի"՝ Ἰα, 10, 10 (Pat. syr. I, էջ 609) եւ ինչ- պէս այլուր կը գրէ թարգմանիչը. "Իսրայելի եւ ի նոսա այր մի իրամակարդատ" որ կայր ի վերայ

Իրով ամենայն երկրի, էլ 9, "Սըբա են, որք կան ի իրով եւ կարկատեն շիրտո՞ղ, էլ 861 "Որչո խրամատեալ է ցանկ այդոյ նորա, մեծաւ աշխատութեամբ շինէ զնա, եւ թէպէտ շինէ զնա՝ սակայն իրով կռչի, էլ 147:

Նրաւէր:

85. "Քանզի խրատ վարդապետութեան ոչ ինչ կարաց ազնեւ, ոչ երկիրչ գծհնիին, ոչ հրոյն սպառնալիք, ոչ տանձնացն հրտ-էրտ, վասն այնորիկ զայն եւեթ ասէրդ, Ոսկ. Ես. էլ 851, նոտրառիպ "հրտ-էր, բառը, որ միակ է դասական մատենագրութեան մէջ, զիբազարութեան արգիւնք պէտք է նկատել պարզապէս եւ ուղղաբեւ "արհտ-էրտ, այսպէս կը պահանջեն թէ նախագատութեան իմաստը եւ թէ "երկիրչ, սպառնալիք, նոյնանշանները հմտեմ է բազմացուցանէ զուգո՞ն, յաճանցուցանէ զերկիրչ, աճեցուցանէ զահն, յարմէ զկակածո՞ն, անդ, էլ 41: Մեկնութեան լատի թարգմանիչը ըմբռնած է "հրտ-էրդ յարուցած զտնարութիւնը, բայց փոխանակ լուծելու շրջած է յանդիմանադիր հայերէն բնագրէն եւ թարգմանած quoniam vero doctrina nihil proderat nec metus gehennae nec ignis comminatio neque tormenta, ideo... էլ 347: Այս սրբագրութեամբ կը ջնջուի զգրախառնար "հրտ-էր, բառին առանձնակց զոյութիւնը մաշթոցեան մատենագրութենէն սահմանափակելով "ան-հրտ-էր, եւ "ֆիտ-հրտ-էր, բարդութիւններու մէջ, "Անգութք, անհրտ-էրտ, բանասրկութիւն, Ոսկ. Պաւլ. Ա. 233, 243 "Ոչ... քարոզիչք արգարութեան, այլ անգութք եւ անհրտ-էրտ, Եփրեմ Գ. էլ 254 "Պուրք էք ֆիտհրտ-էրտ եւ նորազեպտք, արժանիք բազմակիսի, Զգո՞ն, էլ 373:

Նրէակալանութիւն:

86. "Արհնեալ է, ասէ, Աստուած որ աւրհնեաց զմեզ յամենայն աւրհնութիւնս հոգեւոր երկնաւոր ի Քրիստոս. Վերտնա-նիւնն անարկէ աստ. քանզի եւ աւրհնութիւն էր եւ այն, այլ ոչ հոգեւոր, Ոսկ. Պաւլ. Ա. էլ 675. նոտրազիբ անձն հ բառը Մատենագրանիս թ. 42 Չեռագիրը լատազոյնս կ'ընթեռնու "վերտնա արհնտ-նիւն, թշ. 138ա, յոյնն ունի պարզ τὴν Ιουδαίαν (այսինքն ἐυλογία), զոր լատ. նման հայրեն կը շղէ *Iudaicam* hic subindicat benedictionem. Ինչպէս այստեղ երկու զատարաց բառերն իրարու ձուլուած յառաջ բերած են անհոգեւոր մե. մը, նոյնպէս "Ցեաննն, ոչ զՑեթաննս լեալ հրեայ ցոցանէ, այլ...», անգ, էլ 720 ուղիղ ընթեր-

ցուածը միեւնոյն Չեռագրին մէջ ի հակասակէն եղծուած է՝ սերեցոցոցանէ. ի ձուլուելով:

ճարտարագիտմմ:

87. "Եւ ձեզնէ իսկ ճարտար-ֆիտրէտ որոց բարեկամք լեալ իցեն սիրտք...», Ոսկ. Պաւլ. Ա. 239. "ճարտար, մակալայն "ֆիտրէտ, բային հետ կապելով ընդօրինակիչը՝ ծնունդ տուած է անտվոր բայի մը, զոր անպատճառ ուղղելու եւ նախկին կերպարանքին վերադարձնելու է, որ է բնական նարար զատ զրուած "ճարտար ֆիտրէտ հմտեմ այլու միշտ "նիքն ճարտար ֆիտրէտ, անգ, էլ 578, "ասկայն ճարտար ֆիտրէտ եթէ մեզ մեծ ուրախութիւն է,», էլ 651, "նմին իսկ լուր որ ճարտարն ֆիտրէտ, էլ 748. "Եւ ինքն ճարտար ֆիտրէտ թէ յորժամ,», էլ 901 եւ այլն. այսպէս ուրիշ մատենագրութեանց մէջ ալ (Ոսկ. Ես. էլ 205, 225, 236, 260, Ոսկ. Մատթ. Բ. 473, 544, 607, 698, 741, Ոսկ. Մատթ. Գ. 58, 107 եւ այլն). միակ չէ պարագան, ուր երկու անկախ բառեր միանալով կը կազմեն անսովոր ամբողջութիւն մը. յարմար է օրինակի համար յիշել միայն Բ ու Ղ շանգայ "Սա զեդոն-ֆիտրէտը եր տա Վարաղ Ըպպուհ, էլ 49 ձեւը, զոր ն որայր կ'ազդէ "գեռան ֆիտրէտը (Պարիւն վարդապետ, էլ 181). նման ուղղութեան կարտ կը թուի ինծի ի մէջ այլոց նմեմ "Ցուցանէ... թէ եւ իբրեւ զժողով եւ սա իբրեւ զանր նշանաբարձէ,», Ոսկ. Մատթ. Բ. էլ 438 ընթերցումը՝ նշան (կամ նշան) փորձէ, թէպէտ յոյնն ունի ἐθαυματούργει, տես էլ 722 "Յորժամ բերուց բիրտ նշան ֆիտրէտ,»,

Մարշմմ:

88. "Եւ ասէ զոր աւրինակ երկաթ փրէտ, մալի եւ մանրէ, նմանապէս մանրեցէ եւ մալիցէ եւ հնազանդեցուցէ զամենայն,», Զգո՞ն, էլ 92 իբրեւ վկայութիւն առաջ կը բերէ Զգո՞ն հաստուածս Դ ասնի էլի մարգարէութենէն, ուր սակայն կ'ընթեռնուցէ "Եւ թաղաւորութիւն շորթրգ՝ հզար իբրեւ զերկաթ. զոր աւրինակ երկաթ մանրէ եւ մալի (= *δαμάσει*) զամենայն, նոյնպէս մանրեցէ եւ մալիցէ (= *δαμάσει*) զամենայն,», Բ, 40. հարկ կայ շեշտելու այլ եւս թէ լ տառը չփոթուած է շի հետ եւ այսու "մալի՛մ, հազուադիւս բային ուրիշ մէկ վկայութիւնը ջնջուած դասական մատենագրութենէն. եթէ Դ ասնիւնեան վկայութիւնը չփոթար ուղղելու զիբազարութիւնը, բառական էր այս պատճառը կատարելու Ա փրտ հատի ասորի բնագիրը՝ *Ⲁ ⲁⲟⲁⲟ*

... No oyo, conterit . . . procalcabit (Pat. syr. I, էջ 209). Եւ նման վերադարձութեան մէն ալ մտադրութիւն կը հրաւիրէ Karst՝ Բրու- նիկոնի «Ոմանք զՀռոմ» յիշատակող որդայ իտալեայ առեւ լինելու հաստատման (Ա, էջ 379) GEI օրինակ- ներու լուսանցարձութեան եւ յոյն բնագրին (εξισθαί) համաձայն կարգաւոր՝ «լինեց--», «Etlliche hinwieder sagen, es sei Rom ge- gründet von Romoo» (Die Chronik, էջ 133),

Մարտակոտեալ:

89. Ոսկերբունի Երայեայ մկնութիւնը Մտտիէ եւ Պաւղոսի թղթոց մկնութիւններու նման ճառական նկարագիր չունի. Մոս ֆոսկոն արդէն կը գիտարի ընդունիլ թէ Ոսկերբունի Երայեայ մկնութիւնն առջեւ խօսած ըլլայ իւր այս մկնութիւնը՝ vix tamem putaverim, haec, ut hodie iacent, in caetu populi dicta unquam fuisse ըստ որում «ի բովանդակ մկնութեան ոչ ուրեք տեսակի յառաջարկ ինչ... ոչ ուրեք ի վերջոյ յորդարական բանք, փառաստութեամբ Բրիտանոսի կամ Սրբոյ Երբորդութեանն, որ եւ անվերջ սովորութիւն է Ոսկերբունի յամենայն ճառա իւր» (Յառաջարկ թ). Հայ ճառասացները սակայն գիտցած են յընթացք ճառական ձեւ տալ մկնութեանն քանի մը կտորներուն «անվերջ սովորութիւն», եղած փառաստութեան հետ աւելցրեն- լով երբեմն նաեւ ինքնագիր համարում կամ ըն- գարձանի տողեր, ինչպէս մկնութեանն հրատարակ- ութեան կցուած ճառքնորական հաստատմանը վը- ցարցընեն. Գ. ճառքնորդին օ. հ. «Երկրոցնոց աւ- րինացն ինքն է աւերակորդ» (էջ 6) հաստատմին կը կցէ «որում լինի անննցուն մեզ հասանել, շնոր- հաւք... եւ այլն ինչնահնար փառաստարկանք (էջ 475), իսկ ԻԹ. ճառքնորդը «Եւ զի յեղիպոստէ եւս նա եհան զնոս...» (էջ 6) այսպէս կը վեր- շաջընէ իւր ճառքը. «Եւ ինքն է որ եհան զնոսս յեղիպոստէ, ետ զաւրէնս, Բրիտանոս Աստուած մեր. նմա փառք յաւիտեանս, ամէն» (էջ 475). այս փոքրիկ փոփոխութիւններն ու յաւելումներ կը նսեմանան սակայն «որ նորա գործեալ իցէ» (էջ 343) նախագատութեան միեւնոյն ԻԹ. ճառքնորդին աւելցրեցած ընդարձակ վերջաբանութեան քով (էջ 479), ուր յեանադարեան ճառասացը կը մտածէ ինք զինքն իւր «սակայն խոցեալ երկիւղիւ շար որոյն որ ունիցի յոգւով իւրում բունեալ միշտ զնա ինոցոսելով» եւ «ի մշանջնաւոր եւ յսթիլիլի մահուանն», հայերենովը. ԺԵ. եւ ԻԳ. ճառքնորդներու աննշանակ վերջաբանու- թիւններն ձգելով (էջ 481) կ'անցնիք յատկապէս

նոյն ԻԹ. ճառքնորդին մեզ պահած ընդարձակ հաստատմին (էջ 482—487), որուն համապատաս- խանք կը պահուի բուն մկնութեան մէջ՝ քանի մը թերթերու անկմամբ (տես, էջ 184). ճառասացը հաւասարմութեամբ ու խնամքով ընդօրինակած է ընտրած հաստատմը, կարելի չէ ըստ որում ճառ- նանշել կէտ մը որ հակառակ ըլլայ մաշթոցեան դարաջընարի դասական լեզուին. բայց հայեր թէ կը շեղի յանդիմանագիր բնագրին սովորական վեր- շառարութեամբ աւարտելու համար իւր ճառք, անմիջապէս զգալ կու տայ թէ իւր աննշական լե- ջուին նկարագրէր հեռու է բացարձակապէս հին- դերորդ գարու լեզուին սեփական հոգիէն. «զմին միայն զոր ունէր ետ մեզ», սակերբանեան հա- տուածին (էջ 487) այսպէս կը սկսի յեռու ճառ- ասացը իւր վերջաբանութիւնը. «Իսկ նորա եկեալ՝ խաչին մահու գործէ զերկութիւն մեզ. զոր կամաւ եւ ոչ ի հարկի կատարեալ զնորհուրդ սուրբ խաչին, զոր կանգնել ի մէջ սիեղիբաց, աստուա- ծագործ եւ նշուչոս լուսով յարողորոտել եւ զէն յաղթութեան ընդդէմ թշնամոյն սուեւել հաստացելոց, ի պարծանս յուսոյ յաւուրն մեծ, զն նմա վայելէն փառք յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն», ինչպէս նախորդ հաստատմին մէջ «ինոցո- սելով», «սթիլիլի», ձեւերը, նոյնպէս հոս զգալի են մասնաւորապէս ճառասացի յատուկ բառա- միջերընէ ելած «նշուչոս», «հարողորոտել» դասական լեզուին անննջօթ բարբարի բառերը. իսկ «ասորոսթօսթը բառին հարազատութիւնը երկրայական կը մնայ (եւ է) ոչ այնչափ սնշուչո- քոս» եւ «հարողորոտել» բառից պատճառաւ, (նորայր, Կորին վարդապետ, էջ 97), այլ առաւելապէս անոր համար որովհետեւ մեր յառաջ բերած բովանդակ հաստատմը յեանազոյն դարե- բու հեղինակութիւն է՝ յօրինուած դասական լե- ջուի անննջօթ ճառասացէ մը, ԻԹ. ճառքնորդին հանուած հատկորդ մկնութեանն լատին թարգմանութեան մէջ (էջ 461) մէջ կ'անդադարանայ թարգմանիչը յառաջարկելի մէջ ակնարկածին թէ է Ոսկերբունի այս մկնութեան մէջ փառաստու- թեամբ չի վերջադրեր իւր ճառքը (XII) եւ «ի պարծանս յուսոյ յաւուրն մեծի, ուլ» (= utque gloriam spei magni dicit) կ'աւարտէ թարգմա- նութիւնը՝ «զի նմա վայելէն...» եւ այլն տողերը բարբարի անտեսելով:

մեծամեծ:

90. «Մեծօմէ էր հաշտեցուցանենք բայց անձամբ հաշտեցուցանել առաւել մեծ է եւ քան զանձամբ հաշտեցուցանել» եւս մեծ արեամբն

իւրովն Ոսկ. Պաւլ. Ա. էջ 557, դարձեալ “Կծ-
 Կծ (Կրտսն Կծ էր) էր եւ այն, այլ ոչ իրեւ զայս
 զոր յետոյն եցոյց, անդ, էջ 743. երկու նորա-
 զգեին ալ փոխելով կարաւոր է “Կծ, Կծ էր, ”
 քերականական հաստատուն օրէքն է թէ “Կի-
 մաւոր բայէն յառաջ իւր աներեւելիքն աւելցընե-
 րով՝ ետքը հասարակօրէն ինչպէս էւ, այ՛, ազանն
 բառերով ըսուած կ’ըլլայ, ” իսկ է՛ բային՝ անե-
 րեւելիք շունենալուն համար՝ գիտաւորը կը կրկնուի
 աւանդ եւի, ” որ. “է է առաջնորդ մեղաց բան-
 արկուն... Բայց մեղա ոչ եթէ... ” (Գժ. ընծ.
 էջ 12) “եղն էականով նաւեւածականը կը կրկնուի, ”
 որ. “Կծ, Կծ է օրինակը. զոր ասացին, սակայն
 տկար է առ որ անեմքս եւ անկոր, ” (Գժ. ընծ.
 էջ 89), այսպէս, “մեծ է, ” մեծ է եւ այս... բայց
 սակայն փքըր է առ այն, զոր ասելոց եմ՝ էջ 22.
 2 աւելի եւան-Ա յարեւեան, քերականութիւն,
 էջ 399 - 401. անականի նման կրկնում մը ահա
 խաթարուած ակնյայտի՝ յառաջ բերուած սովե-
 րբանեան հասուածներու մէջ՝ զատուած ան-
 կաններու սով շարկապմամբ. նմաներելիք չըէպ
 զոգման օրինակ է նաեւ Կոչման ընծայութեան
 “Չոր լըր է կամակարութիւն, (էջ 9) ուղիւ ըն-
 թերցուածին ՀԲԻ մէջ՝ “լըրալըն տարբերակը
 (Ա. 1040 կամակարութիւն բառին տակ):

“ի մէջ քաղաքին:,”

91. “Եւ զբազնեան որ է մէլ +աւոյն էին, որ
 յայլազեանցն արարեալ էր, եւ զտեղն պաշտա-
 մանց քակէին, ” Բ. Մակար. Ժ. 2. այսպէս զատ
 զատ “է մէլ +աւոյն” ունին Ձօ՛Տ որպէս է,
 Բ ա գ ր ա ս ու ճ ն ի եւ ՀԲ (Բ, 259), զոր սակայն
 միացընէլ պէտք է եւ ընթեռնուել “է մէլ+աւոյն”
 ոչ թէ բառական ըմ մէջ տէ՛ս յո՛ւս, in medio
 urbis այլ “ի հրապարակի, ” նշանակութեամբ-
 ինչպէս ունի յԵ. τὸν δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν
 (= ad forum) θομοῦς. “Կեղեւոյն, ” Գ. Մա-
 սով պլուր գործածուած չէ: “+աւոյն” շրջած
 ձեւն ընդհակառակն կը վայելէ յաճախակի կիրար-
 կութիւն. “Եւ ասնն, ոչ. այլ է +աւոյն” աստ
 ազգայն, ծնդ. ԺԹ. 2 = ἐν τῇ πλατεία, “ճշեւ
 (եւ) աղաղակաւ չիւր+մեղն ընտին, ” Գ. Մա-
 կար. Ա. 10 = γόων τε καὶ στεναγμῶν τὰς πλα-
 τείας ἐνεπέμπλων, “է +աւոյն” կայցէ, ” Ոսկ.
 Պաւլ. Բ, էջ 514, “Ձւււոյն ընտին ինծայիւք, ”
 Ա գ ա թ. էջ 99 “Ընթացեալ ընդ +աւոյն”
 անդ, էջ 104 “է +աւոյն” կարգաւոր է արդեօք
 Ո ս կ ե բ ե բ ա ն ի “է +աւոյն միջ եւ ի հրապարակ
 ընթերցուածը (Մաթ. Բ, էջ 546): “Մեղեւոյն
 նորագիւտ ձեւին կազմութեան համար համեմա-

տեպք է “Կեղեւոյն, ” Ա. թագ. Ե, 4, Ոսկ. Պաւլ.
 Ա. էջ 619, Բ ու զ. էջ 216, Ա գ ա թ. էջ 290,
 “Կեղեւոյն” (հմտեւ նորա բ, կրկնու զարգացեալ,
 էջ 246 եւ Արարաւ, 1902, էջ 790 եւ յԵ),
 “Կեղեւոյն, ” Բ ու զ. 119, 121, 136, 157, 161,
 որ Բ. Մակար. ԺԴ 2 կը բարեւ “յախոհեմեւ,
 անդր արշուեւ, ” նոյնպէս “է մէլ+աւոյն Վան
 բերդի, ” Բ ու զ. 151, զոր Ա գ ա թ. կը շրջէ “բեր-
 դեւեւ, ” էջ 99:

միահամար:

92. “Եւ այլոց բազմաց օրք է մի միտս մի-
 բանեցան եւ երին (այգ. երին) մահաճաբ եւ զի այս
 էր մի զճիւղ զայս զոր ասացաք (վանն) նոր(ա), ”
 [փակագծի մէջիններք Merxի յաւելումներն եւ
 համեմայն ստորի բնագրին, The ecol. hist. of
 Eusebius, էջ 304], Եւ ս ե բ. Ե Գ. Պաւլ. էջ 395,
 յոյն բնագրին τὴν αὐτὴν εἰθέσιντα φηγοϋν
 (Laemmor, էջ 404) ընթերցուածը աւելի կու
 տայ ՀԲԻ նորագրուած “մահաճաբ, բառը մեկ-
 նեւու, ” միտքան համարումք՝ հաւանութիւն՝ թուար-
 կութիւն՝ զճիւղ (Բ. 266) այս մեկնութեան կը
 հեռեւիկն Ձ ա թ լ ա խ ե ա ն՝ suffragis, voto (Բագ.
 Հայ. -իտաւ. 2 ա գ ը ճ ե ա ն՝ “միահամար գնեւ.
 Գուրո սնմագ, ” նոր բարբարուան), Ճ ա թ ճ ե ա ն՝
 voce = քուկայ, վիճակ, մահաճաբ (Nuovo dizio-
 nario ital.-franc.-arm.-Turco, Vienna 1846),
 Պատմութեան ստորի բնագրը միայն թէ իրեւ
 եղծ կը գառապարտէ ինքրական բառը իւր ներ-
 կայացուցած իճաւա յս ընթերցուածով, զոր հայ
 թարգմանիչը բառական ստիպօրէն հայացուցած
 պիտի ըլլար անտարակոյս “եւ երին (ք) մի համար. ”
 այս սկզբնական հարազատ ձեւն այլ ուրեմն ձու-
 րուած է ի մի եւ յառաջ եկած նոր բառ մը, որ
 ըստ ինքեան գոյութիւն չունի. նման սխալագրու-
 թիւններու օրինակներ պիտի չյաճախենք այլ եւս,
 միայն յարմարօրէն գիտեւլ պիտի ասեք որ Ո ս կ ե-
 բ ե բ ա ն ի “քանիչ չէ ընդ մի համար” ասանու զիչ-
 խանութիւն եւ մասն ինեւլ ” ընթերցուածը ՀԲ
 աւելով աւելուող ճառքնորէ մը յառաջ կը բերէ
 “չէ ընդ մահաճաբ, ” ազճատ ձեւով (Բ. էջ 266):

Հ. Ա. ԱՐԱՐՄԵՍԻՄ

